

**Institut de Drets Humans
de Catalunya**

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 1998

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Vida associativa	5
3. XVIè Curs de Drets Humans 1998	7
4. Beques d'estada al Consell d'Europa	11
5. Beca d'estada al Centre de Drets Humans de Nacions Unides a Ginebra	12
6. III Jornades sobre Policia i Drets Humans	13
7. Participació a la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides	16
8. Pagina web	17
9. Premi Solidaritat 1998	18
9.1. Acta de la Reunió del Jurat	
10. Convenis de cooperació amb entitats de Centre Amèrica	21
10.1. Corte Interamericana de Derechos Humanos (Costa Rica)	
10.2. Instituto de Interamericano de Derechos Humanos (Costa Rica)	
10.3. Defensora de los habitantes (Costa Rica)	
10.4. Universidad para la Paz (Nicaragua)	
10.5. Desenvolupament dels convenis	
11. Programa de cooperació amb Amèrica Central	25
11.1. Programa de beques i formació	
11.2. Programa de desenvolupament democràtic a les institucions estatals	
11.3. Programa de fons bibliogràfics huridocs	
12. Publicacions	28
13. Conferència "Les ciutats pels Drets Humans" de Barcelona	30
13.1. Seminari a Estrasburg	
13.1.1. Conclusions del Seminari	
13.2. Conferència de Barcelona	
13.2.1. Programa de la Conferència	
13.3. Compromís de Barcelona	
14. Commemoració de la Declaració Universal dels Drets Humans	48
14.1. Manifest	
15. Altres activitats i col·laboracions	51
15.1. Àmbit internacional	
15.1. Àmbit estatal	
16. Audiències i entrevistes	54
Agraïments	
Per concloure	

1. INTRODUCCIÓ

Durant l'any 1998, l'INSTITUT DE DRETS HUMANS DE CATALUNYA ha continuat les seves activitats, iniciades el 1982, i que tenen com a objectius principals l'estudi, la divulgació, l'ensenyament i la promoció dels Drets Humans.

Ja des de l'inici, l'Institut va comptar amb l'adhesió de diverses entitats ciutadanes catalanes. D'altres s'hi han afegit amb posterioritat.

Actualment, l'Institut de Drets Humans de Catalunya es plau de tenir com a institucions adherides les que tot seguit enumerem:

- Amnistia Internacional
- Associació Catalana de Juristes Demòcrates
- Associació per a les Nacions Unides a Espanya
- Centre d'Estudis Francesc Eiximenis
- Centre d'Informació i Documentació Internacionals a Barcelona (CIDOB)
- Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Catalunya
- Col·legi Oficial d'Enginyers de Catalunya
- Comissió de la Infància de Justícia i Pau
- Fundació per la Pau
- Gabinet de Drets Humans de la Creu Roja
- Grup Cristià de promoció i defensa dels Drets Humans
- Grup de Juristes Roda Ventura
- Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona
- Il·lustre Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i Ciències de Catalunya
- Il·lustre Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
- Il·lustre Col·legi de Procuradors dels Tribunals de Barcelona

- Il·lustre Col·legi Oficial de Químics de Catalunya i Balears
- Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona (ICESB)
- Institut Victor Seix de Polemologia
- Justícia i Pau
- Pax Christi

Hem vist com, any rera any, les activitats de l'Institut de Drets Humans de Catalunya anaven creixent, tot consolidant la projecció i el prestigi de la nostra institució. Seguint en aquesta línia, l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha continuat augmentant les seves activitats, com reflecteix la memòria que tot seguit oferim.

2. VIDA ASSOCIATIVA

L'Assemblea General Ordinària de l'exercici de l'any 1998, va ser celebrada el dia 23 de juliol. En ella van ser aprovats, per unanimitat dels assistents, l'acta de l'assemblea, la memòria i el balanç econòmic de l'any 1997 així com el pressupost de l'Institut per a 1998.

La Junta Directiva de l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha estat integrada durant l'any 1998 per:

President

José Manuel Bandrés Sánchez-Cruzat

Vice-President

Eugeni Gay Montalvo

Secretari

Joan Garcia Grau

Tresorer

Ignasi Torrent Portabella

Comptador

Josep Maria Solsona Sancho

Consellers

Helena Torroja Mateu

Josep Mª Solsona Sancho

Santiago Ripol Carulla

Jordi Bonet Perez

Jaume Saura Estapa

Montserrat Tafalla Plana

Maurici Anglarill Perez

Francesc Mancilla Muntada

Director

Eugeni Gay Montalvo

Director Adjunt

Josep Mª Solsona Sancho

Comitè D'Honor

Joaquin Ruiz-Gimenez Cortes

Agustí De Semir Rovira

Josep Verde Aldea

Victoria Abellan Honrubia

3. XVIè CURS DE DRETS HUMANS 1998

Durant els mesos de febrer i març es va desenvolupar la quinzena edició del CURS DE DRETS HUMANS de l'Institut de Drets Humans de Catalunya. Celebrat del 24 de febrer al 21 de març, ha comptat amb la participació d'un total de 26 ponents. El Curs de Drets Humans, sota la direcció del Sr. Joan Garcia i Grau, i la sots-direcció del Sr. Jordi Goro i Ferreres, tingué la següent estructura:

- **2 de març.** Inauguració del Curs a càrrec del Molt Honorable senyor JOAN REVENTÓS I CARNER, President del Parlament de Catalunya.
LLIÇÓ INAUGURAL
A càrrec de l'Excel·lentíssim senyor EUGENI GAY MONTALVO, President del Consell General de l'Advocacia Espanyola, Director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.
- **3 de març.** "Els Drets Civils i Polítics a la Constitució Espanyola i les garanties de l'article 24." Prof. Sr. TOMAS GUI MORI, Advocat.
- **4 de març.** "La globalització de l'economia i els Drets Humans" Prof. Sr. LUÍS DE SEBASTIÁN, ESADE, Universitat Centreamericana d'El Salvador.
- **5 de març.** "Drets de les persones privades de llibertat" Prof. Excm. Sr. ANTONIO DOÑATE MARTÍN, Magistrat de l'Audiència Provincial de Barcelona.
- **6 de març.** "Taula Rodona: La funció del Síndic de Greuges i la del Defensor del Pueblo, avui" Profs. Sr. FERNANDO ÁLVAREZ DE MIRANDA, Defensor del Pueblo, Sr. ANTON CAÑELLAS BALCELLS, Síndic de Greuges de Catalunya, Sr. JACOB SODERMAN, Defensor del Poble Europeu.
- **9 de març.** "La magistratura en el disseny constitucional" Prof. Excm. Sr. CLEMENTE AUGER LIÑÁN, President de l'Audiència Nacional.
- **10 de març.** "Policia i Drets Humans" Prof. Sr. AMADEU RECASENS I BRUNET, Director de l'Escola de Policia de Catalunya. 5 de març.

- **11 de març.** "Poder Judicial i Drets Humans" Prof. Sr. EMILIO BERLANGA RIBELLES, Magistrat del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- **12 de març.** "Guinea Equatorial i la situació dels Drets Humans" Profa. Sra. FILOMENA OYO EBULÉ, Degana del Col·legi d'Advocats de Malabo, Sr. CARLOS VILLAN DURAN del centre de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra, Sr. ALEJANDRO ARTUCIO, relator de la Comissió Internacional de Juristes. Ginebra.
- **13 de març.** "Taula Rodona: La situació de la dona davant les pràctiques de l'ablació" Prof. JOAQUIMA ALEMANY ROCA, Presidenta de l'Institut Català de la Dona, KADIJA PINTELON DIALLLO, Senegak, Presidenta de l'Associació GAMS Bèlgica. MICHELE DELCOURT, Aide medicale psychologique, social et juridique (A.S.B.L.).
- **17 de març.** "El Conveni Europeu de Drets Humans davant l'entrada en vigor del Protocol Onzè". Prof. JORDI BONET PÉREZ, Professor Titular de Dret Internacional Públic. Facultat de Dret. Universitat de Barcelona.
- **18 de març.** "Les condicions d'admissibilitat de la Demanda davant els òrgans d'Estrasburg: Jurisprudència i aspectes pràctics" Prof. SANTIAGO QUESADA POLO, Lletrat Principal de la Comissió Europea de Drets Humans.
- **19 de març.** "El camí de la pacificació a Euskadi" Prof. Sr. KARLOS TOTRIKA IZAGUIRRE, Alcalde-President de l'Ajuntament d'Ermua. Biscaia.
- **20 de març.** "La protecció dels Drets de l'infant" Profs. Sr. JOAQUIN RUIZ-GIMÉNEZ, President UNICEF-ESPANYA, Sr. RAMON BUSCALLÀ COROMINAS. Director General d'Atenció a la Infància de la Generalitat de Catalunya.
- **23 de març.** "La independència judicial com a garantia dels Drets fonamentals" Prof. Excm. Sr. FERNANDO LEDESMA BARTRET. Magistrat del Tribunal Suprem. President de la Secció Tercera. Sala Tres del Contenciós Administratiu.
- **24 de març.** "Protecció de la persona davant la Biotecnologia" Profa. Sra. ENCARNA ROCA TRIAS. Catedràtica de Dret Civil. Facultat de Dret. Universitat de Barcelona.

- **25 de març.** “La projecció de la Declaració Universal dels Drets Humans en l'ordre internacional” Profa. Sra. VICTORIA ABELLAN HONRUBIA, Catedràtica de Dret Internacional Públic, Facultat de Dret. Universitat de Barcelona.
- **26 de març.** “El Consell d'Europa ampliat i els Drets econòmics, socials i culturals” Prof. Sr. PIERRE-HENRI IMBERT, Director de Drets Humans del Consell d'Europa.
- **27 de març.** “Taula Rodona: la premsa escrita i el tractament dels Drets Humans” Profs. Sr. ANTONIO FRANCO, Director de EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, Sr. LLUÍS BASSETS, Director adjunt de EL PAIS, Sr. VICENT SANCHÍS, Director del diari AVUI, Sr. JOAN TAPIA, Director de “LA VANGUARDIA”
- **30 de març.** “Integració Europea i Drets Fonamentals” Profa. TERESA FREIXES SANJUAN, Catedràtica de Dret Constitucional. Universitat Autònoma de Barcelona.
- **31 de març.** “Noves perspectives dels Drets Humans” Prof. Sr. JOSE MANUEL BANDRES SÁNCHEZ-CRUZAT, Magistrat del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.
ACTE DE CLOENDA DEL CURS: Excm. Sr. EUGENI GAY MONTALVO, President del Consell General de l'Advocacia Espanyola, Degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, Director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya. Hble. Sra. NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ, Consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Sr. JOSE MANUEL BANDRES SÁNCHEZ-CRUZAT, Magistrat del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

El nombre d'alumnes matriculats va ser de 110.

[Director del curs](#)

Joan Garcia i Grau

[Director adjunt del curs](#)

Jordi Goro i Farreres

[Secretaria del curs](#)

Mariona Capell i Oller

Com en anys anteriors la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona va atorgar vint beques entre els estudiants de Dret Internacional Públic.

Així mateix, la Universitat de Barcelona va atorgar 3 crèdits a computar pel curs 1997-98 entre els estudiants de l'esmentada universitat que van acreditar l'assistència i l'aprofitament del curs.

4. CONCURS DE BEQUES D'ESTADA AL CONSELL D'EUROPA

Entre els matriculats al curs de Drets Humans que van presentar un treball sobre el Consell d'Europa, les seves institucions i els mecanismes de protecció dels Drets Humans, es van concedir cinc beques d'estada a Strasbourg durant la segona quinzena de setembre, a la seu del Consell d'Europa.

Tot seguit indiquem els noms de les persones becaades, i els títols dels treballs gràcies als quals esdevingueren creditors de les beques del Consell d'Europa .

Esther Gestoso Costas

Pilar Garcia Ferriz

"La protección de los Derechos Humanos en el Consejo de Europa"

Maria Teresa Puig De Morales Fusté

"Trabajo de investigación sobre el terrorismo en Euskadi y los Derechos Humanos"

Sabina Puig Cartes

"la Federació Russa al Consell d'Europa"

Isabel Melendres Antolín

"La tortura i els tractes cruels, inhumans i degradants avui"

Irene Aláez Vasconcellos

"La protección convencional de los Derechos Humanos en el ámbito regional (Consejo de Europa) y en el ámbito universal (Naciones Unidas)."

5. CONCURS DE BECA D'ESTADA AL CENTRE DE DRETS HUMANS DE NACIONS UNIDES A GINEBRA

Entre els matriculats al curs, post-graduats, que van presentar un treball d'investigació sobre la protecció internacional dels Drets Humans i la funció de les Nacions Unides en aquesta matèria, va ser concedida una Beca d'estada d'una durada de dos mesos al centre de Drets Humans de l'Organització de les Nacions Unides a Ginebra.

L'alumne guardonada fou Maria Rosa Mora Acuña, pel treball *“Las operaciones de mantenimiento de la paz de las Naciones Unidas”*

6. III JORNADES SOBRE POLICIA I DRETS HUMANS

Director de les jornades

Sr. Josep Maria Solsona i Sancho

Els propassats dies 16 i 17 de juny de 1998, l'Institut de Drets Humans de Catalunya va organitzar les III Jornades sobre Policia i Drets Humans, amb la col·laboració del Centre d'Estudis Jurídics i de Formació Especialitzada de la Generalitat de Catalunya, que va cedir el local on es van realitzar les jornades.

Aquestes jornades, es van desenvolupar enguany amb el propòsit d'aprofundir en la problemàtica de la multiculturalitat des de la perspectiva de l'activitat policial.

El programa de les jornades sobre activitat policial i Drets Humans va ser el següent:

Dimarts 16 Juny

Presentació de les jornades

Sr. Josep Maria Solsona i Sancho. Advocat i Director adjunt de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

El programa europeu. L'activitat policial davant el fet multicultural.

Sr. Carlo Chiaro Monte. Conseller de programes. Direction des programmes des affaires juridiques.

Inauguració de les jornades

Excm. Sr. Eugeni Gay Montalvo. President del Consell General de l'Advocacia Espanyola.

Espanya davant el fet multicultural. Situacions de conflictes. Perspectives de futur.

Sr. José Ramon Aparicio Gómez-Lobo. Sots director General i Promoció Social de la Migració i de Programes per a Refugiats.

Sr. Gil Arias Fernández. Cap de la oficina policial central d'asil, fronteres i immigració. Representant de la Guàrdia Civil.

El sistema de protecció dels Drets Fonamentals de l'estranger i les minories ètniques. L'especial protecció davant del racisme i la xenofòbia.

Il·lmo. Sr. Antonio Doñate Martín. Magistrat i professor de l'Escola Judicial de Barcelona.

Dimecres 17 Juny

La situació a catalunya. Les minories multiculturals.

Sr. Josep Lluís Domínguez i Figueirido. Responsable de coordinació tècnica. Escola de Policia de Catalunya.

L'actuació de la policia local en la protecció de les minories.

Sr. Francesc Rojo i Ratera. Intendent en cap de la policia local de Figueres.

Sr. Agustí Vehí i Castelló. Sots Inspector de la Policia local de Figueres.

Sr. Evelio Vázquez Sánchez. Intendent del Districte de Ciutat Vella de Barcelona.

Programa d'actuació multicultural. L'experiència de Rotterdam. (Programa Radar).

Sr. Rinus Visser. Policia de Rotterdam.

La formació d'una policia democràtica

Il·lmo. Sr. Miguel Martín Pedraz. Director del Centre de Formació de la Policia d'Avila.

Sr. Amadeu Recasens i Brunet. Director de l'Escola de Policia de Catalunya.

Cloenda de les jornades

Excm. Sr. Ricardo Martí Fluxá. Secretari d'Estat de Seguretat. Ministeri de l'Interior.

Hble. Sr. Xavier Pomés i Abella. Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya.

Excm. Sr. José Manuel Bandrés Sánchez-Cruzat. President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

Les Jornades van comptar amb l'assistència de 100 alumnes matriculats, als quals es va atorgar un diploma d'assistència.

Amb posterioritat a la celebració de l'esmentada jornada, es va iniciar la preparació d'un llibre que reculli les ponències i participacions que va donar de si la jornada.

7. PARTICIPACIÓ A LA 54ª SESSIÓ DE LA COMISSIÓ DE DRETS HUMANS DE NACIONS UNIDES

Com en anys anteriors, l'Institut de Drets Humans de Catalunya va ser convidat per la Federació de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos a participar a les sessions de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra.

Cal destacar que l'Institut, amb la Delegació de la Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos, va poder enfortir les seves relacions amb altres ONGs de Drets Humans com la Lliga Internacional pels Drets i l'alliberament dels pobles, Pax Romana, Nord-Sud XXI, Human Rights Internet, Associació Americana de Juristes i Franciscans, entre moltes altres.

Tant pel seguiment dels temes com per les converses amb altres entitats del sector, aquest segon any de participació amb l'Estatut Consultiu B davant el Consell Econòmic i Social (ECOSOC), pot qualificar-se de gran èxit.

8. PAGINA WEB

L'Institut de Drets Humans de Catalunya va entrar durant el primer semestre a la Xarxa INTERNET per tal d'oferir mitjançant la Pàgina Web de l'Institut tot tipus d'informació sobre els Drets Humans i al voltant de les seves múltiples activitats.

Així, mitjançant aquesta finestra oberta al món, l'Institut de Drets Humans de Catalunya entra en el camp informàtic, oferint informació detallada de les activitats pròpies així com donant a conèixer documents i notícies interessants sobre la problemàtica dels Drets Humans.

9. XIIè PREMI SOLIDARITAT 1998

L'Institut de Drets Humans de Catalunya atorga anualment el Premi Solidaritat, per tal de distingir la trajectòria d'aquells ciutadans, entitats o agrupacions que es destaquen per la seva lluita en la defensa dels Drets Humans, d'una forma molts cops callada i abnegada, en l'àmbit territorial de Catalunya.

Els anys anteriors van ser guardonats per la nostra institució el Germà Adrià Trescents (any 1987), Sor Genoveva Masip (any 1988), l'Associació JAMA KAFO (any 1989), el Sr. Manuel Lecha Legua (any 1990), els centres Casal dels Infants del Raval i el Centre Obert Joan Salvador Gavina (any 1991), l'entitat Justícia i Pau (any 1992), el germà Alfredo Trivez Zalaya i l'equip de la Sida (any 1993), l'Entitat Institut de Reinserció Social (IRES) (any 1994), el Doctor Alfons Bada (any 1995), el Centre de Justícia Juvenil l' Alzina (any 1996), i el Dr. Atxotegui, del SAPIR (any 1997).

El Premi Solidaritat, que consisteix en el lliurament d'una obra cedida per artistes de reconegut prestigi, ha comptat amb la valuosa aportació de MARIA ROCA, JOAQUIM VANCELLS, DANIEL ARGIMON, JOSEP Mª SUBIRACHS, CARMÉ AIGUADÉ, MANUEL ANORO, ANTONI TÀPIES, JOAN PERE VILADECANS,.....L'Institut vol agrair a tots ells el seu gest solidari, que ha fet possible l'existència i consolidació del Premi Solidaritat.

En l'edició de 1998 el guardonat amb el Premi Solidaritat ha estat la Plataforma d'Aules Taller (PAT), tal com es reflecteix en l'acta del Jurat del Premi Solidaritat que tot seguit reproduïm:

9.1. Acta de la reunió del jurat del XIIè Premi Solidaritat 1998

Dia: 1 de febrer de 1999

Hora: 20 hores

Seu: Seu de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, Passeig de Gràcia 78, 2on 2^a A.

El jurat format per:

Sr. José Manuel Bandrés Sánchez-Cruzat, President IDHC.

Sr. Eugeni Gay Montalvo, Vice-President IDHC.

Sr. Joan Garcia i Grau, Secretari IDHC.

Sr. Josep Mª Solsona i Sancho, Director Adjunt IDHC.

Sr. Ignasi Torrent i Portabella, Tresorer IDHC.

Sra. Helena Torroja i Mateu, Consellera IDHC.

Sra. Montserrat Tafalla i Plana, Consellera IDHC.

Sr. Maurici Anglarill i Perez, Conseller IDHC.

Sr. Jordi Bonet i Pérez, Conseller IDHC.

Sr. Santiago Ripol i Carulla, Conseller IDHC.

Sr. Jaume Saura i Estapà, Conseller IDHC.

Sr. Francesc Mancilla I Muntada, Conseller IDHC.

Reunit el Jurat, es dóna compte de les candidatures rebudes fins el dia 12 de novembre, lliurant-se tot seguit a cada component del jurat una còpia de cada escrit de presentació de candidatures. A continuació, es procedeix a una àmplia deliberació entre els membres del jurat, a fi i efecte d'escollir entre els candidats a la persona, institució o entitat guanyadora d'aquest XIIè Premi Solidaritat, tot tenint en compte les bases de la convocatòria.

Es acordà:

Atorgar el XIIè Premi Solidaritat de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, a la **Plataforma d'Aules Taller (PAT)**

Amb aquest gest, l'Institut de Drets Humans de Catalunya agraeix a la Plataforma d'Aules Taller (PAT) que vulgui acceptar aquest XIIè Premi Solidaritat.

En la edició de 1998, en ocasió del cinquantè aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans de les Nacions Unides, la Junta de l'Institut de Drets Humans de Catalunya va acordar crear una **Menció Especial Mitjans de Comunicació** en reconeixement d'aquells mitjans que en el exercici de la seva tasca divulgativa i informadora aborden de manera clara i decidida la defensa dels més desvalguts i la protecció dels Drets Humans ja sigui en l'àmbit del nostre país o d'arreu del món.

En aquesta primera edició es va atorgar al programa **TosXTots de COM Ràdio, conduït per Francesc Triola**, per ser un programa destinat a promoure el món de la solidaritat i programes d'actuació concretes.

I sense cap altre assumpte a tractar, s'aixeca la sessió, de la qual s'estén aquesta acta.

El Jurat vol també expressar a l'artista Jaume Muxart per la donació gratuïta i altruïsta efectuada de la seva obra, fent possible l'atorgament d'aquest premi. Volem també fer expressiu el seu agraïment al cor Vivaldi de l'Escola IPSI, que ens ofereix el concert amb el que clourem aquest acte.

10. CONVENIS DE COOPERACIÓ AMB ENTITATS DE CENTRE AMÈRICA

L'Institut de Drets Humans de Catalunya, fruit dels contactes realitzats per la seva delegació el passat novembre de 1997, ha arribat a importants convenis marc de cooperació amb entitats centreamericanes que han estat signats l'any 1998, i que han fet possible dur a terme una sèrie, - detallada en aquesta memòria -, d'activitats de formació i sensibilització dels Drets Humans a ambdós continents. Per aquest motiu, es va projectar el PROGRAMA DE COOPERACIÓ AMB AMÈRICA CENTRAL.

Les institucions amb conveni marc de cooperació signat amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya, són les que es detallen a continuació, i de les quals es fa una breu ressenya a fi que els socis de l'Institut coneguin quines són les entitats amb les quals es pretén endegar aquest ambiciós programa.

El coneixement mutu entre la multiplicitat d'institucions de defensa i promoció dels Drets Humans és una important eina d'aprofundiment en la tasca que ens hem proposat, dins un context global de creixent internacionalització dels Drets Humans arreu.

10.1. Corte Interamericana de Derechos Humanos (Costa Rica)

La Corte Interamericana de Derechos Humanos, amb seu a Costa Rica, és la màxima institució judicial supraestatal encarregada de vetllar pels Drets Humans en l'àmbit iberoamericà, mitjançant els mecanismes de protecció jurídica dels drets humans de què disposa, que suposa una

importantíssima producció jurisprudencial que l'Institut de Drets Humans de Catalunya pot difondre en l'àmbit europeu.

10.2. Instituto Interamericano de Derechos Humanos (Costa Rica)

L'Instituto Interamericano de Derechos Humanos és una institució de defensa, ensenyament i divulgació dels drets humans en l'àmbit iberoamericà, creada per un acord entre la Corte Interamericana de Derechos Humanos i el Govern de la República de Costa Rica.

El Consell Directiu de l'IIDH està format per les següents persones:

President Honorari: Thomas Buergenthal

President: Pedro Nikken

Vicepresidenta: Sonia Picado S.

Vicepresident: Rodolfo Stavenhagen

Director Executiu: Juan E. Méndez

L'IIDH ha signat un Conveni Marc de Col·laboració amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya, que constitueix el marc específic en el qual es desenvoluparà el "Programa de Cooperació amb Iberoamèrica".

10.3. Defensoria de los Habitantes (Costa Rica)

La Defensoría de los Habitantes de la República de Costa Rica, institució representada per la Sra. Sandra Pizsk, desenvolupa les activitats de defensa dels drets humans dels ciutadans de Costa Rica, assimilant les seves funcions a la tradicional figura jurídica de l'Ombudsman a les societats democràtiques d'occident.

La Defensoría de los Habitantes de la República es una institució que té com a objectiu principal en vetllar per a que el funcionament del sector públic s'ajusti a la moral, la justícia, la Constitució política, les lleis i els principis generals del dret (art. 1 de la Ley de la Defensoría). També té com a competència de les peticions populars relacionades amb el sector públic i la protecció dels interessos comunitaris en allò relatiu al mateix sector públic i la protecció dels interessos comunitaris en allò relatiu al mateix sector.

La Defensoría de los Habitantes de la República ha signat un conveni marc de col·laboració amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya, en virtut del qual es farà possible l'acompliment dels projectes compresos en el "Programa de Cooperació amb Iberoamèrica".

Cal destacar, en aquest punt, que l'Institut de Drets Humans de Catalunya té previst signar convenis de col·laboració amb el Síndic de Greuges, el Defensor del Pueblo, l'Obdudsman Europeu, tota vegada que aquestes col·laboracions quedaran plenament articulades amb les institucions homòlogues llatinoamericanes en el marc del present programa.

10.4. Universidad para la Paz (Nicaragua)

La Universidad para la Paz és una institució acadèmica radicada a Managua, Nicaragua, amb la qual l'Institut de Drets Humans de Catalunya té també un Conveni marc de Col·laboració conjunta, similar al que té signat amb la Universitat de Barcelona, i que farà extensius a d'altres universitats catalanes i de Costa Rica en el marc del Programa de Cooperació amb Iberoamèrica.

10.5. Desenvolupament dels convenis

Aquests primers convenis recullen un primer objectiu, que s'ha concretat en la creació a Catalunya d'una representació permanent europea d'aquestes entitats llatinoamericanes, de manera que constitueixi una Antena de les activitats i publicacions d'aquestes institucions, creant a l'ensems un Centre Intercontinental de Drets Humans amb seu a Barcelona.

Juntament amb aquests primers convenis de col·laboració, i, en la mesura que avanci la realització del Programa de Cooperació amb Iberoamèrica, l'Institut de Drets Humans de Catalunya té previst signar sengles Convenis de Col·laboració Institucional amb les institucions internacionals i estatals que compleixin funcions anàlogues a les institucions iberoamericanes que tenen conveni subscrit amb l'IDHC.

Un cop iniciada l'activitat de realització del Programa de Cooperació amb Iberoamèrica les activitats projectades s'han anat desenvolupant mitjançant l'acompliment dels respectius convenis signats amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

El Programa de Cooperació amb Iberoamèrica constitueix el marc idoni per a posar en comú experiències de la multiplicitat d'institucions que desenvolupen les seves activitats en els àmbits iberoamericà i europeu, esdevenint una immillorable oportunitat per tal de signar nous convenis bilaterals entre moltes d'aquestes institucions homòlogues d'ambdues vessants de l'Atlàntic

11. PROGRAMA DE COOPERACIÓ AMB AMÈRICA CENTRAL

L'Institut de Drets Humans de Catalunya ha iniciat durant l'any 1998 el desenvolupament del Programa de Cooperació amb Iberoamèrica, destinat a l'educació, la formació i la sensibilització de la societat catalana i de la societat iberoamericana, impulsant en ambdós continents els valors de la democràcia, els drets humans, la cooperació al desenvolupament i la solidaritat entre els pobles.

El Programa de Cooperació amb Iberoamèrica suposa l'acompliment de l'objecte dels Convenis marc de col·laboració signats oportunament amb les respectives entitats i institucions centreamericanes que s'esmenten a la present memòria.

Les accions projectades, d'acord amb els principis bàsics i objectius esmentats en els Convenis marc signats per l'Institut de Drets Humans de Catalunya, es detallen en les accions següents:

11.1. Programa de beques i formació

L'Institut de Drets Humans de Catalunya, des de fa setze anys està treballant amb l'ensenyament dels drets humans, organitzant diversos cursos de drets humans, seminaris especialitzats i jornades d'actualitat política i jurídica.

En aquest període de temps, l'Institut ha treballat regularment en la concessió de Beques d'estada a organismes internacionals, establint

convenis en aquest sentit amb el Consell d'Europa i el Centre de Drets Humans de Nacions Unides a Ginebra.

Aquesta experiència en el camp de la formació, ha permès a l'Institut de Drets Humans de Catalunya oferir una àrea de formació tant per a juristes catalans coneixedors de la realitat llatinoamericana, que pugui afavorir l'intercanvi cultural, així com la formació a juristes, policies, advocats, jutges i funcionaris llatinoamericans a través d'estades a l'Institut de Drets Humans de Catalunya tot participant en l'itinerari formatiu anual, per a que puguin ser referents en el seu país d'origen.

11.2. Programa de desenvolupament democràtic a les institucions estatals

L'Institut de Drets Humans de Catalunya, amb la voluntat de constituir-se en un vàlid enllaç entre les realitats sociopolítiques d'aquests diferents països i el ja consolidat procés de construcció d'una Europa presidida pels principis d'imperi de la llei, respecte per la democràcia i els drets humans, procedí a impartir cursos "Ad Hoc" en tots aquells països iberoamericans i a les seves institucions estatals, a fi i efecte d'enviar experts altament qualificats que puguin oferir formació especialitzada sobre l'experiència democràtica espanyola i europea, amb seminaris específics sobre el desenvolupament de les diverses institucions públiques i privades que conformen un estat democràtic i social de dret.

11.3. Programa de fons bibliogràfics huridocs

L'Institut de Drets Humans de Catalunya, conscient que la formació dels alumnes catalans i iberoamericans, així com la de la societat

democràtica, és altament sensible a la capacitat de poder oferir instruments d'investigació a l'abast i acurats a les necessitats de l'ensenyament dels drets humans, ha dissenyat un ambiciós programa de fons documental i bibliogràfic especialitzat amb seu a Barcelona, que esdevindrà en endavant punt de referència arreu sobre l'àmbit dels drets humans i el desenvolupament democràtic.

Aquest programa de fons documental i bibliogràfic conté els següents objectius concrets:

- En l'àmbit de publicacions, l'Institut de Drets Humans de Catalunya es constituirà en la seu de les publicacions de la CORTE INTERAMERICANA DE DERECHOS HUMANOS, i del INSTITUTO INTERAMERICANO DE DERECHOS HUMANOS.
- L'Institut de Drets Humans de Catalunya portà a terme el Projecte HURIDOCS, que suposa l'organització de la biblioteca amb aquest sistema, que s'utilitza a Europa i Llatinoamèrica. En aquest sistema, que conjuminarà un important fons documental, l'Institut de Drets Humans de Catalunya traduirà a la llengua catalana aquest programa informàtic, facilitant a totes les universitats, biblioteques i centres de formació secundària de Catalunya una informació molt precisa sobre els drets humans arreu en llengua catalana. La societat civil catalana es beneficiarà doncs d'un important fons catalogat de drets humans, assolint un accés públic d'una multiplicitat de materials especialitzats en drets fonamentals i democràcia.
- L'Institut de Drets Humans de Catalunya ha creat un sistema informàtic d'informació del Centre de Documentació de l'IDHC, confegint una base de dades automatitzada, amb el programa Microsis de la UNESCO, emprant el format HURIDOCS en les bases de dades. En aquest sentit, el Centre de Documentació de l'IDHC ha confegit dues bases de dades de text completes, una d'elles destinada a magatzemar informació pel material didàctic i acadèmic sobre drets humans i democràcia; la segona contindrà legislació internacional i estatal de protecció de drets fonamentals i llibertats públiques.

12. PUBLICACIONS

Durant l'any 1998 des de l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha editat dos llibres amb motiu de la celebració del cinquentenari de la Declaració Universal dels Drets Humans:

“El Petit Llibre dels Drets Humans” és un llibre adreçat a nens de 8 a 12 anys. Són històries quotidianes dels personatges (una colla d'amics) i propostes d'activitats que permeten als pares i als mestres explicar d'una manera senzilla el que suposen els Drets Humans. Són autors del llibre: Anna Airas i Fernández, Irene Alàez i Vasconcellos, José Manuel Alonso i Varea, Gemma Calafell i Melich, Marta Chamorro i Riera, Catalina Escudero i Valverde, Leopoldo Gay i Rossell, Jordi Goro i Farreres, Francesc Mancilla i Muntada, Mª Victòria Miquel i Martí i Judith Serra i Pallàs. Il·lustracions: David Cid (Full Animation). Assessorament pedagògic: M^a de los Angels Gonzàlez i Estremad (Directora General d'Ordenació Educativa, Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya).

S'ha distribuït a les llibreries, xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, i tots els Centres de Primària de Catalunya.

“Catalans pels Drets Humans” és una recopilació de textos relacionats amb els Drets Humans, proposats per mes de cent personalitats de l'àmbit polític, social i cultural de Catalunya. El llibre inclou els mes de cent textos adjuntant una reflexió personal de cada un dels autors. Editat amb el suport de la Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona.

S'ha distribuït a les llibreries, xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, i tots els Centres de Secundària de Catalunya.

Durant aquest any també s'ha treballat per elaborar el llibre de les conferències dels darrers cursos de drets humans impartides per importants personalitats en Drets Humans: Conferències del Curs de Drets Humans.

També s'ha treballat en la elaboració del llibre **“el Futur del Estat del Benestar”**. 4 lliçons sobre el blindatge jurídic del estat del Benestar. Consisteix en un recull de conferències en torn al Estat del Benestar impartides per els Professors D. Eugeni Gay Montalvo, President del Consell General de la Advocacia Espanyola, D. Xavier Trias i Vidal de Llobatera, Conseller de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, D. Joan Reventos i Carner, President del Parlament de Catalunya, i D. Vicenç Navarro, Professor de Políticas Públicas de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona i de la The Johns University de EEUU, amb pròleg de D. José Manuel Bandrés, President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

13. CONFERÈNCIA “LES CIUTATS PELS DRETS HUMANS” DE BARCELONA

A iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona, l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha participat molt activament en la preparació i celebració dels seminaris previs a la Conferència, tot assumint la responsabilitat de convertir-se en el Comitè Científic de la Conferència de Barcelona.

13.1. Seminari a Estrasburg

Els Srs. Josep Maria Solsona Sancho, José Manuel Bandrés Sánchez-Cruzat, Jaume Saura Estapà, Montserrat Tafalla Plana van estar a Estrasburg per tal d'organitzar el Seminari preparatiu de la Conferència de Barcelona “les ciutats pels drets humans”.

Al seminari d'Estrasburg es van donar las següents conferències:

- La sindicatura de Greuges a l'àmbit local. Mª Teresa Areces, Síndic de Greuges de l'Ajuntament de Lleida.
- La ciutat: espai vital en el progrés dels drets humans. José Manuel Bandres, President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.
- Polítiques d'integració i cohesió social a les ciutats urbanes: marginació i convivència. Cathjerine Delcroix, Centre d'Analyse et d'intervention Sociologiques (CADIS)
- Mecanismes de discriminació positiva per facilitar l'accés als drets humans. Montserrat Enrich, Jurista del Tribunal Europeu de Drets Humans.

- El jutge com a mediador dels conflictes urbans. Rançois Guichard, Jutge d'Instrucció del Tribunal Suprem de Colmar i tinent d'alcalde d'Estrasburg.
-
- Polítiques de protecció dels drets social i sconnòmics en l'ambit de les ciutats: dret a la vivenda, a l'oci, a la cultura, etc. El-Hadji Guisse, President de la Cort d'Apel·lació de Dakar; Relator Especial de Nacions Unides sobre els drets econòmics, socials i culturals; President de la Comissió de Ciències Humanes de la Comissió Nacional de la UNESCO
- Director del seminari: Presentació i objectius del mateix. Pierre-Henri Imbert, Director de la divisió de Drets Humans del Consell de Europa i Director del Seminari.
- Presentació del Projecte CARE. Tim Kendrix, Director del Departament de Seguretat Pública de l'Ajuntament d'Edinburgh.
- Estatut de no discriminació. Drets civils. Col·lectiu homosexual. Kurt Krikler, Delegat Europeu de l'Associació Internacional de Gais i Lesbianes.
- Mediació i justícia comunitària de proximitat. Josep Maria Lahosa, Assessor Tècnic de la Direcció de Serveis de Prevenció de l'Ajuntament de Barcelona.
- Drets polítics i ciutadania: emigració, drets de participació, eleccions locals, discriminació, etc. José Mª Mendiluce, Diputat al Parlament Europeu.
- La justícia de proximitat: cap a una justícia urbana. Louis Edmond Pettiti, Jutge del Tribunal Europeu de Drets Humans; Premi UNESCO de Drets Humans (1979).
- Polítiques d'educació i formació en drets humans de la ciutadania i els electes locals: cap a una cultura dels drets humans a les ciutats. Sandra Píszk (Lliana Arrieta), Defensora del Poble de Costa Rica.
- Les funcions de la policia en el marcs urbans de conflictivitat. Piet Van Reenen, membre del cos de Polícies d'Holanda
- Presentació del projecte RADAR, Rinus Visser, Programa antidiscriminació de l'Ajuntament de Rotterdam.

13.1.1. - Conclusions del seminari d'Estrasburg: "Ciutats i Drets Humans"

L'Institut de Drets Humans de Catalunya, comitè científic del seminari d'experts sobre "Ciutats i Drets Humans", celebrat a Estrasburg els dies 14 i 15 de maig de 1998 i organitzat per l'Ajuntament de Barcelona.

Preàmbul

Reconeixent la vigència i actualitat de la Declaració Universal dels Drets Humans i la resta d'instruments internacionals de protecció dels drets humans, especialment el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, la Convenció per a la Salvaguarda dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals, i la Carta Social Europea.

Reconeixent que els drets humans i les llibertats fonamentals neixen des del punt de vista històric a les ciutats, però que també és a les ciutats on actualment la seva protecció es troba en un perill major.

Reconeixent que, si bé la protecció dels drets humans tradicionalment ha estat una qüestió de competència de l'Administració central de l'Estat, la gran majoria de drets s'exerceixen a les ciutats i que aquestes són espais privilegiats de proximitat entre els seus habitants i l'Administració.

Reconeixent que tots els habitants d'una ciutat tenen dret a gaudir en condicions de llibertat i igualtat dels mitjans i les oportunitats que aquesta ofereixi en la protecció dels drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals.

Tenint en compte els valors que inspiren l'aplicació dels Drets Humans a la ciutat:

Igualtat i solidaritat
Justícia
Democràcia de proximitat
Participació
Seguretat entesa com un mecanisme d'exercici de la llibertat en un marc, per tant, democràtic i no autoritari
Transparència i bon govern

Tenint en compte, en definitiva, el valor superior del respecte degut a la dignitat de l'ésser humà.

Ha elaborat les següents

Conclusions

Els drets humans són universals, interdependents i indivisibles, i la seva garantia correspon als poders públics com un tot. En conseqüència, la seva aplicació en l'àmbit local per part de les autoritats municipals s'ha de fer sense menyscabament dels deures que competeixen a les altres administracions i als mateixos ciutadans.

Drets civils i polítics

La ciutat és la peça clau en l'articulació de la vida democràtica. El dret de participació política en l'àmbit municipal s'ha d'estendre a tots els ciutadans, fins i tot a aquells que no disposen de la nacionalitat de l'Estat. Cal fomentar la ratificació, per part de tots els Estats membres del Consell d'Europa, de la Convenció sobre la participació dels estrangers en la vida local, i estendre així el dret de sufragi i la llibertat d'associació d'aquest col·lectiu de ciutadans no nacionals.

Cal garantir l'exercici ple dels drets civils a tots els ciutadans, amb independència de la seva orientació sexual. Amb aquest fi, les ciutats haurien d'establir un registre de parelles del mateix sexe, el qual, més enllà del seu significat simbòlic, pot servir d'incentiu perquè les autoritats

governamentals garanteixin el tracte igual de totes les parelles independentment de la composició que tinguin.

Drets econòmics, socials i culturals

En la societat europea democràtica, els mecanismes de garantia dels drets civils i polítics estan ben establerts. Hi falta, en canvi, l'assumpció plena dels drets econòmics, socials i culturals, que molts consideren massa abstractes o mancats d'una explicitació jurídica suficient: és en el desenvolupament d'aquests drets on actualment rau la pròpia dignitat de l'ésser humà.

En l'àmbit municipal, la violació dels drets econòmics i socials es relaciona amb el problema de la seguretat ciutadana. L'aplicació d'aquests drets s'ha de fer en un marc conceptual i operatiu doble.

Dret al desenvolupament sostenible: dret exigible pels ciutadans, que la ciutat creixi de manera racional i equilibrada, proveint els habitants dels serveis necessaris per mantenir i incrementar la seva qualitat de vida.

Dret al medi ambient: la ciutat ha de proveir el ciutadà d'un medi humà sa, equilibrat i segur.

En el context del dret a una ocupació digna i garant de la qualitat de vida, cal reivindicar que les ciutats tinguin un paper com a agents econòmics d'igualació social. En aquest sentit, les ciutats poden, d'una banda, establir polítiques d'ocupació i programes locals de formació per a la vida professional, i d'altra banda, crear xarxes locals de protecció social, sense que amb això el ciutadà caigui en la dependència dels serveis socials.

La ciutat ha de proveir la protecció adequada als grups més vulnerables, entre els quals hi ha els nens, les dones, les persones d'edat avançada, els discapacitats i els immigrants. Per a això, procurarà la construcció de la identitat local dels seus habitants com a mecanisme per restaurar els lligams i la integració solidària de les poblacions més fràgils.

En tot cas, les polítiques socials municipals han de ser duradores i sostenibles, tant en termes financers com mediambientals. No s'ha d'iniciar una política social mancada de garanties de continuïtat o que pugui atemptar contra el dret del ciutadà a un medi humà sa.

En termes generals, la ciutat pot complementar les funcions que competeixen a altres administracions i, en particular, les relatives a l'educació, la cultura, la promoció de la dona, l'habitatge, la sanitat i la protecció del medi ambient.

Mecanismes de garantia

L'educació en drets humans és una eina imprescindible per obtenir-ne el compliment, en la mesura que genera una aplicació espontània per part dels ciutadans, i també més exigència per part d'aquests cap a les administracions. Les ciutats han de contribuir a elaborar noves pedagogies educatives en drets humans, especialment pel que fa a la lluita contra el racisme, la xenofòbia i la discriminació de qualsevol tipus; pedagogies que s'han de transmetre als habitants de la ciutat des de la infància.

La societat democràtica demana l'establiment d'una cultura de rendició de comptes per part dels gestors públics, que pot començar i ha de fer-ho en l'àmbit municipal. Aquesta cultura comporta el compliment de les obligacions que competeixen als funcionaris municipals, i l'assumpció, per

part de la societat civil, del seu dret d'exercir el control sobre els òrgans i les autoritats públiques.

La ciutat ha de promoure l'establiment d'una justícia de proximitat. Amb la finalitat de corregir els problemes derivats de l'actual sobrejudicialització de la vida de les ciutats, en gran mesura a causa del fet que els ciutadans recorren a l'administració de justícia perquè resolgui els conflictes més nimis, amb la consegüent saturació d'aquesta administració, les ciutats han de desenvolupar polítiques d'aproximació de l'administració de justícia al medi urbà i de millora de l'accés dels ciutadans. La justícia de proximitat es conceptua com una resposta pública global a la resolució de conflictes, que inclou tant estructures judicials (jutjats de pau) com extrajudicials.

Els ciutadans tenen dret a una justícia penal comprensible.

L'objectiu de la justícia de proximitat és la recuperació social dels agents del delicte (víctima o victimari), evitant-ne l'exclusió social. Per a això cal l'establiment, entre d'altres, de mesures penals alternatives a la privació de llibertat.

L'establiment de noves instàncies de resolució de conflictes, diferents a les jurisdiccionals, pot incloure:

Mediadors socials o de barri: un mecanisme que tant serveix per a la prevenció de conflictes, com per a la restauració del lligam social i la integració dels segments de població més fràgils.

Defensors del poble municipals: una institució independent i objectiva, encarregada de defensar i donar suport als ciutadans pel que fa als seus drets, en matèria de competència municipal. El defensor del

poble municipal és una eina que vigila el poder, hi estableix ponts de diàleg i pot oferir un diagnòstic dels problemes existents a la ciutat; en definitiva, és una institució que proveeix de qualitat la democràcia local, per la qual cosa seria recomanable estendre-la a totes les ciutats europees grans i mitjanes, o establir adjunts als defensors del poble nacionals o regionals per a temes urbans.

Les forces de l'ordre públic han de redefinir el seu paper en l'àmbit local en la línia d'una policia de proximitat: una policia educadora contra el racisme i la intolerància, i més preventiva del delicte que repressora.

En darrera instància, de les conclusions anteriors es desprèn l'existència d'un dret humà "a la ciutat", entès com el dret de tots els seus habitants a la qualitat de vida en el medi urbà.

Estrasburg – Barcelona, 15 de maig de 1998

13.2. Conferència de Barcelona "Les ciutats pels Drets Humans". Barcelona, 14, 15, 16, 17 octubre 1998

L'Institut de Drets Humans de Catalunya ha col·laborat amb l'Ajuntament de Barcelona en l'organització de la Primera conferència internacional "les ciutats pels drets humans", de manera que ha assumit la responsabilitat de coordinar el Comitè Científic en el període de preparació de la Conferència de Barcelona "les ciutats pels drets humans", participant de forma molt activa en el disseny del programa de ponències que es van realitzar a la Conferència de Barcelona.

Així mateix, l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha participat de forma molt activa en el desenvolupament de la Conferència, donat que alguns dels seus representants han desenvolupat sengles ponències, destacant les impartides pel Sr. Eugeni Gay Montalvo, Director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, Sr. José Manuel Bandrés Sánchez-Cruzat, President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, Sr. Josep Maria Solsona Sancho, Director adjunt de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, etc.

El programa de la Conferència "les ciutats pels drets humans" de Barcelona, celebrada els passats dies 14, 15, 16 i 17 d'octubre a l'Hotel Barcelona Sants, va ser el següent:

13.2.1. - Programa de la conferència europea "Ciutats pels Drets Humans"

Dimecres, 14 d'Octubre

Taula Rodona: "Les ciutats, defensa dels Drets Humans"

Participants: Agustí Soler(Regidor de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona), José Mª Mendiluce(Eurodiputat), Eduardo Vallejo(Alcalde de Guernica, General Jovan Divjac(Sarajevo).

Dijous, 15 d'Octubre

Sessió d'obertura

Agustí Soler. Regidor ponent de Drets Civils i Vicepresident del Comitè Organitzador: Ajuntament de Barcelona.

Angelina Huriós. Presidenta de la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans.

Jesús Riosalido. President de la Comissió Permanent del Comitè Nacional Espanyol per la Commemoració del 50è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans. Ministeri d'Afers Estrangers.

Manuel Royes. President de la Diputació de Barcelona.

Núria de Gispert. Consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Joan Clos. Alcalde de Barcelona. President del Comitè organitzador.
Ajuntament de Barcelona.

Conferència inaugural:

"Els Drets Humans i la Ciutat", a càrrec de Leoluca Orlando. Alcalde de Palerm

"El compromís de les ciutats amb la Declaració Universal dels Drets Humans", a càrrec de Lord Yehudi Menuhin.

Grups de treball

Presentació de les Conclusions dels seminaris previs i constitució dels grups de treball.

Grup 1: La protecció dels drets humans a les ciutats.

Grup 2: Les ciutats i el dret al desenvolupament sostenible.

Grup 3: Per una ciutadania de ple dret.

Grup 4: Conviure en la diferència.

Conferència:

"Ciutat i identitat a càrrec de Gurutz Jauregui Bereciartu, catedràtic de Dret Polític de la Universitat del País Basc.

Divendres, 16 d'Octubre

Continuació dels grups de treball

Posada en comú de les propostes dels quatre grups de treball per a la redacció de la Carta de Drets Humans de les Ciutats.

Intercanvi d'experiències: tallers, taules rodones, exposicions, comunicacions.

Reunió tancada d'alcaldes i autoritats locals convidades per debatre i aprovar el Compromís de Barcelona.

Recepció oficial als inscrits oferta per l'Ajuntament de Barcelona

Dissabte, 17 d'Octubre

Presentació pública del Compromís de Barcelona.

Cloenda de la Conferència, presidida per:

Joan Clos. Alcalde de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Missatge de Mary Robinson. Alta Comissionada pels Drets Humans. Nacions Unides.

Representant de la Comissió Europea.

Antoni Comas. Conseller de Benestar Social. Generalitat de Catalunya.

John Harman. Vicepresident de la Cambra de Poders Locals. Congrés de Poders Locals i Regionals d'Europa.

Representant del Comitè de Regions.

13.2.2. – Compromís de Barcelona

Amb motiu del 50è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides

Cap ciutat no és una illa. La xarxa de les ciutats cobreix el món d'avui i en fa un organisme viu, àgil, permanentment connectat. Per les seves venes, tanmateix, sabem que hi poden fluir humors diversos. La ciutat ha estat i és sovint l'instrument de l'alliberament, una veritable màquina de reducció de la pobresa, l'espai on s'han creat i han pres cos els drets de la persona. Però sabem també que l'espai urbà pot ser una potent màquina d'exclusió social i que, en aquest segle XX que toca a les seves acaballes, la barbàrie s'ha acarnissat contra les ciutats, gravant en les nostres memòries un rosari de noms que va des de Verdun, Guernica, Berlin i Hiroshima fins a Vukovar, Sarajevo i Srebrenica.

Per això, en el cinquantè aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans, volem afirmar la nostra voluntat que siguin aquests drets els que alimentin la vida de les nostres ciutats. El seu caràcter universal té un valor extraordinari a l'hora d'unir les ciutats d'arreu en una aliança per crear una nova cultura dels drets humans. Els valors d'igualtat i solidaritat, de justícia, de democràcia en la proximitat, de participació, de transparència i bon govern inspiren l'aplicació dels drets humans en l'àmbit ciutadà. I fan que, arreu, les ciutats puguin unir-se en la defensa d'una mateixa concepció de la dignitat humana i la ciutadania pugui fer seva l'antiga divisa: l'aire de la ciutat ens fa lliures.

Amb la mirada posada en el proper segle, en un context de globalització, creixent urbanització i fractures socials, ens adonem que la interrelació és un tret cabdal del nostre món i fa que siguin indestriables la satisfacció de les necessitats mínimes del conjunt de la població mundial, la protecció del medi ambient i el respecte pels drets de les futures generacions. És un món on les ciutats estan cridades a ser un dels principals actors per promoure un desenvolupament sostenible i per defensar que els drets humans són interdependents i indivisibles. En un món globalitzat, la ciutat és més pròxima a les ciutadanes i ciutadans i això li dóna alhora capacitat per fer visible les situacions de vulnerabilitat dels drets i legitimitat, davant de la ciutadania, per actuar en conseqüència.

La cultura de la comunicació, que provoca el transvasament dels sabers entre àmbits diversos i la capilaritat de les accions i les idees, fa que les ciutats vagin apareixent progressivament com una nova veu en la vida internacional. A través de les múltiples iniciatives de la societat civil i de les polítiques municipals, la ciutat té avui un paper en les polítiques actives de defensa dels drets humans, en la cooperació internacional, és un escut per a les víctimes de les violacions dels drets, pot mostrar-se

generosa en l'acollida de refugiats i refugiades,... En un context d'intercanvis en tots sentits, cal donar suport a l'Aliança Mundial de Ciutats contra la Pobresa, tot subratllant que els drets econòmics, socials i culturals són una part intrínseca dels drets humans.

Per una cultura dels drets humans a la ciutat

Nosaltres, alcaldes i alcaldesses de ciutats i de capitals europees i representants dels poders locals, assumim l'herència de cinquanta anys de desenvolupament de la Declaració Universal de Drets Humans i el repte dels nous contextos en què vivim els ciutadans i ciutadanes d'avui. En virtut del principi de subsidiarietat i de la proximitat de l'administració municipal als ciutadans i ciutadanes, afirmem que volem promoure la cultura dels drets humans i de la responsabilitat humana a la ciutat i, a la llum de les noves realitats, fem nostres els compromisos següents:

Volem que s'estengui el dret de participació política, el dret de sufragi i la llibertat d'associació en l'àmbit municipal a tots els ciutadans i ciutadanes, inclosos tots aquells que, essent residents a la ciutat després d'un temps de viure-hi, no disposen de la nacionalitat de l'Estat. En aquest sentit caldrà treballar decididament prop dels organismes o instàncies que tenen les competències per aconseguir canvis adients en les lleis electorals. Caldrà mentrestant crear mecanismes a les nostres ciutats que possibilitin la participació real i efectiva de tota la ciutadania, i en especial dels membres de col·lectius políticament més marginats.

Els drets humans són indivisibles, i els drets socials, econòmics i culturals en són una part inalienable. El principi de proximitat fa que l'administració municipal sigui més sensible a realitats on aquests drets són especialment vulnerables. Així doncs, defensem les polítiques urbanes contra l'exclusió

social, les polítiques d'ocupació, la promoció del dret a una vivenda adient i les accions ciutadanes destinades a protegir col·lectius vulnerables (infants, dones, homosexuals, gent gran, persones disminuïdes per diverses causes,...), així com les polítiques destinades a reconèixer als immigrants en situació irregular el seu dret a l'accés als serveis socials, a l'educació i a la medicina pública; en totes aquestes actuacions la ciutat esdevé un escut dels drets humans.

La promoció dels drets socials i el desenvolupament econòmic són avui inseparables de la protecció del medi ambient. Hem de dur a terme accions de prevenció de les agressions al medi ambient i també sancionar els responsables de les degradacions ecològiques i mediambientals, i cooperar amb les autoritats locals dels països de l'est i del sud en una aliança per protegir el clima, l'aigua, la terra i la biodiversitat. Per fer-ho volem comprometre les ciutats a realitzar i aplicar les agendes locals 21 d'acord amb l'article 28 del Programa General 21 i de la Carta Europea d'Aalborg.

Arrelades a la cultura del seu país, les ciutats són també un pol d'atracció de persones i de comunitats d'altres cultures. La ciutat ha de protegir el pluralisme i la convivència, respectuosos de la cultura de cadascú, mitjançant una actuació política diversificada que inclou: la defensa dels drets de les comunitats lingüístiques que habiten el país i dels drets lingüístics de cada persona, l'assumpció de polítiques de multiculturalitat, la promoció del diàleg interreligiós, l'estudi i l'acció permanent contra la discriminació ètnica, la creació de centres d'assistència comunitària a les persones refugiades.

Contemplem la necessitat de bastir mecanismes de protecció i vigilància dels drets humans a totes les ciutats europees grans, mitjanes i petites,

mitjançant institucions objectives i independents del poder local encarregades de defensar i donar suport als ciutadans pel que fa als seus drets en matèria de competència municipal.

Constatem el paper que tenen avui les ciutats en la promoció de la cultura dels drets humans a nivell internacional, i per això fem una crida a les institucions internacionals perquè obrin espais en els quals pugui ser escoltada la nostra veu. En aquest nou context, volem promoure la cooperació entre ciutats de cultures diverses, de situacions econòmiques desiguals, i sobretot amb ciutats en àrees de conflicte. Cada ciutat ha d'assumir la seva responsabilitat en la cooperació internacional i en la participació en les xarxes de ciutats en defensa dels drets humans.

El dret a la ciutat

Les polítiques municipals en aquests àmbits exigeixen un diàleg permanent amb la societat civil i una estreta col·laboració amb les associacions i ONG. És necessari que els ajuntaments mantinguin, de forma permanent, el contacte amb els diversos agents socials implicats en la defensa dels drets humans i que les polítiques municipals puguin aplicar-se en col·laboració o a través de l'acció de les entitats.

La cultura dels drets humans a la ciutat es desenvoluparà veritablement a partir de la més àmplia participació de tota la ciutadania. La democràcia de proximitat ha de permetre que en l'administració local s'hi reconeguin tots els habitants: ciutadanes i ciutadans, població autòctona i grups d'immigració, membres de minories religioses i culturals.

Volem humanitzar l'espai urbà, donar-li forma mitjançant la protecció i promoció dels drets humans. El dret a la ciutat que afirmem és aquest: el

dret de cada persona a la participació activa a la vida de la ciutat. El dret a ser protagonista de la seva ciutadania.

Objectius

A Barcelona, el 17 d'octubre de 1998, dia internacional per a l'eliminació de la pobresa, signem aquest compromís i acordem difondre'n la lletra i l'esperit arreu, i per fer-ho assumim els objectius següents:

Mantenir una relació permanent entre les nostres ciutats per tal de compartir accions, pràctiques i polítiques que facin avançar els drets humans a la ciutat en els seus múltiples àmbits.

Seguir avançant en la reflexió sobre el paper present i futur de les ciutats com a escut dels drets humans, en col·laboració amb les associacions especialitzades en la seva defensa i promoció, tal com hem fet fins ara.

A partir de la síntesi dels treballs dels seminaris preparatoris i dels resultats de la Conferència de Barcelona, i a partir de la col·laboració amb les Nacions Unides i el Consell d'Europa i d'una desitjada col·laboració amb la Comissió Europea, volem seguir cooperant de cara a la redacció d'una futura Carta dels Drets Humans a la Ciutat, i arribar a una incidència real des de la veu de les ciutats en les deliberacions d'aquests organismes internacionals.

Facilitar mecanismes adients per promoure els continguts d'aquest Compromís a les nostres ciutats amb participació municipal i amb la vinculació de persones de la societat civil que puguin ésser referents indiscutibles del compromís en la defensa i promoció dels drets humans ,

que poden donar una presència permanent de la preocupació pels drets humans en les estructures de govern mateixes de la ciutat.

Posar en peu mecanismes d'autoavaluació del compliment d'aquest Compromís en cada ciutat i proposar, en aquest sentit, la creació d'un grup de treball en algun dels organismes europeus de poders locals ja existents.

Convidar les ciutats signants a estudiar i aprovar aquest document en una sessió plenària del municipi.

Donar a conèixer els continguts i valors d'aquest document als nostres conciutadans i conciutadanes i a treballar per fer-los extensius a d'altres ciutats.

Encarreguem a les ciutats de Saint-Denis, Girona i Barcelona la tasca de difondre internacionalment aquest compromís, coordinar-ne la continuïtat i impulsar la creació d'un grup de treball en el si d'algun organisme europeu de coordinació municipal ja existent, per tal de convocar per a l'any 2000 la segona Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans.

14. CAMPANYA DE COMMEMORACIÓ CINQUANTENARI DE LA DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS HUMANS

L'Institut de Drets Humans de Catalunya, amb motiu del cinquantè aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948, de les Nacions Unides, ha organitzat una campanya per tal de realitzar una sèrie d'activitats que serveixin a la finalitat de sensibilitzar la societat catalana sobre els drets humans.

Tot i fer aquesta campanya, l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha seguit col·laborant molt activament amb les altres entitats i federacions que han elaborat campanyes commemoratives del cinquantenari de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Així, l'Institut de Drets Humans de Catalunya ha participat a totes les reunions de la Comissió del Cinquantenari de la Generalitat de Catalunya, a les reunions de la Federació Catalana d'ONGs pels Drets Humans i a les de la Federación de Asociaciones de defensa y promoción de los derechos humanos. També ha participat en aquest sentit a les reunions organitzades per la UNESCO i pel Consell d'Europa, així com també a les de la Oficina de Derechos Humanos del Ministerio de Asuntos Exteriores.

L'Institut de Drets Humans de Catalunya va elaborar un Manifest que, coincidint amb la data del aniversari, va enviar a totes les mitjans de comunicació catalans per la seva publicació.

14.1. Manifest amb motiu del cinquantè aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans

L'INSTITUT DE DRETS HUMANS DE CATALUNYA

En ocasió del cinquanta aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, en data 10 de desembre de 1948

MANIFESTA

Renova la seva plena adhesió als principis i valors contemplats en la Declaració Universal.

Reafirma la vigència universal de la Declaració com a expressió jurídica de l'ideal comú en matèria de drets i llibertats; i com a punt de referència programàtic del desenvolupament del Dret internacional dels drets humans.

Reafirma la necessitat de l'efectiu respecte universal dels drets i llibertats enunciats en la Declaració, així com la més àmplia participació dels Estats en els instruments jurídics internacionals que la desenvolupen.

Reafirma la necessitat del progressiu enfortiment dels mecanismes interns i internacionals, de garantia de la protecció dels drets i llibertats de l'ésser humà.

Reafirma, d'acord amb el contingut de la pròpia Declaració Universal, que els drets i llibertats que proclama només seran plenament efectius en el marc de l'Estat de Dret i d'una societat democràtica, participativa y

plural; i en el què és igualment imprescindible l'existència de recursos efectius que emparin a la persona davant d'actes que vulnerin els seus drets i llibertats fonamentals.

Fa una crida a la responsabilitat de tots els actors i membres de la societat en l'efectiu respecte dels drets i llibertats proclamats en la Declaració Universal, els quals han de participar, juntament amb les autoritats governamentals, en la tasca de dur a terme l'objectiu final de la Declaració.

Emfasitza la necessitat de posar especial cura en la promoció i protecció dels drets econòmics, socials i culturals, que són indivisibles i inseparables dels drets civils i polítics, a la vegada que imprescindibles per a la veritable garantia d'aquest.

Emfasitza la transcendència d'una aplicació sense cap tipus de discriminació dels drets i llibertats contemplats en la Declaració Universal.

Subratlla la importància de la constant difusió i promoció dels drets humans continguts en la Declaració, mitjançant, entre d'altres, l'educació pels drets humans.

Barcelona, a 10 de desembre de 1998

15. ALTRES ACTIVITATS I COL·LABORACIONS

15.1. Participació en conferències, col·loquis, seminaris i reunions internacionals

- Reunió Anual de Directors d'Instituts de Drets Humans, UNESCO, Paris, març 1998.
- Participació en el 54è període de sessions de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra, a càrrec de la Sra. Helena Torroja Mateu.
- Participació de la Sra. Montserrat Tafalla a les reunions d'HURIDOCS, TUNISSIA.
- Reunió Bianual d'Instituts de Drets Humans al CONSELL D'EUROPA, març 1998.
- Participació en el Seminari organitzat per l'Institut de Drets Humans de Paris sobre el tema "El Drets de Defensa a Europa", havent intervingut en nom de l'Institut de Drets Humans de Catalunya el Sr. Francesc Cahamorro Bernal. Paris, març 1998.
- Participació a Viena del Sr. Josep Mª Solsona com a evaluador del NAPAP de la Comissió Europea per a la formació d'una policia davant del fet multiculturalitat, coordinat pel Centre Unesco de Catalunya. Program sobre policia i multiculturalisme, febrer 1998.

- Participació a Reading del Sr. Josep Mª Solsona com a evaluador al 2nd NAPAP Work Shop. Coordinat pel Centre Unesco Catalunya. Celebrat del 10 al 14 de juny de 1998.
- Reunió del Sr. Josep Mª Solsona a Madrid a la seu de l'Instituto de Cooperación con Iberoamérica (ICI) per tal de gestionar el desenvolupament dels convenis de l'Institut de Drets Humans de Catalunya amb les esmentades institucions centreamericanes.
- Participació del Sr. Joan Garcia i Grau a Messina (Sicília), en el Seminari Internacional "Les droits de l'homme dans le suivi de la Déclaration de Barcelone", a Sassari, 2-3 d'octubre de 1998, convidat pel Centre International de Recherches et d'etudes sociologiques, penales et penitentiaires.

15.2. Participació en conferències, col.loquis, seminaris i reunions d'àmbit estatal

- Reunions convocades per l'oficina de Derechos Humanos del Ministeri d'Affers Exteriors a Madrid.
- Reunions a la Federació Catalana d'ONGs pels Drets Humans. Des de l'any 1997, l'Institut ha passat a formar part d'aquesta federació, participant activament en totes les campanyes dutes a terme per aquesta, com queda reflectit en l'Anuari de la Federació Catalana d'ONGs pels Drets Humans.

- Participació a les Jornades de Drets Humans de l'Ateneu Terrassenc. La representació de l'Institut va ser a càrrec del Sr. Joan Garcia i Grau, Secretari de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

16. AUDIÈNCIES I ENTREVISTES

Pierre-Henri Imbert

Durant el mes de setembre, el Director Adjunt de l'Institut, Sr. Josep Mª Solsona, va acompanyar els cinc becats d'Estrasburg a la reunió anual amb el Director de Drets Humans del Consell d'Europa, a qui va explicar i presentar les activitats de l'Institut i la seva llarga trajectòria de col·laboració amb el Consell d'Europa.

Jaume Sodupe

El Director adjunt i el President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, sr. Josep M. Solsona i Sr. José Manuel Bandrés, van entrevistar-se amb el Sr. Jaume Sodupe, Delegat del Fòrum de les Cultures Barcelona 2004 a fi i efecte de presentar nombroses propostes de l'Institut i tractar de futures col·laboracions conjuntes.

Federico Mayor Zaragoza

El Director adjunt i el President de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, sr. Josep M. Solsona i Sr. José Manuel Bandrés, van entrevistar-se a París amb el Director General de la UNESCO, sr. Federico Mayor Zaragoza, a fi i efecte de presentar-li quines són les activitats i projectes de l'Institut de Drets Humans de Catalunya.

Agraïments

Durant l'any 1998 han deixat les seves tasques de responsabilitat de l'Institut persones que han desenvolupat una important tasca els darrers anys: Nuria Cortada, comptadora de la Junta Directiva de l'Institut.

L'Institut vol també agrair la tasca profitosa que han dut a terme els col·laboradors socials que han treballat amb nosaltres com a objectors de consciència.

L'Institut vol agrair especialment a tots i totes les voluntàries que han col·laborat diàriament a la realització de tots els objectius que ens havíem marcat en el camí de la difusió i l'ensenyament dels drets humans.

Per concloure

Un cop més, l'Institut de Drets Humans de Catalunya voldria agrair el suport de les institucions públiques, especialment:

Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya

Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya

Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya

Diputació de Barcelona

Gabinet d'Integració Europea i Solidaritat de la Diputació de Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Comissionat de l'Alcaldia per a la defensa dels drets civils de l'Ajuntament de Barcelona

Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona

Consell d'Europa

Nacions Unides

UNESCO

Parlament de Catalunya

Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Barcelona

Aquestes institucions, amb llurs aportacions, han afavorit el correcte desenvolupament de les nostres activitats.

Finalment, i de manera especial, hem d'agrair a tots els socis el suport que han brindat a les diferents iniciatives i també llur participació, perquè han fet possible el desplegament de totes les tasques realitzades per l'Institut de Drets Humans de Catalunya durant l'any 1998.